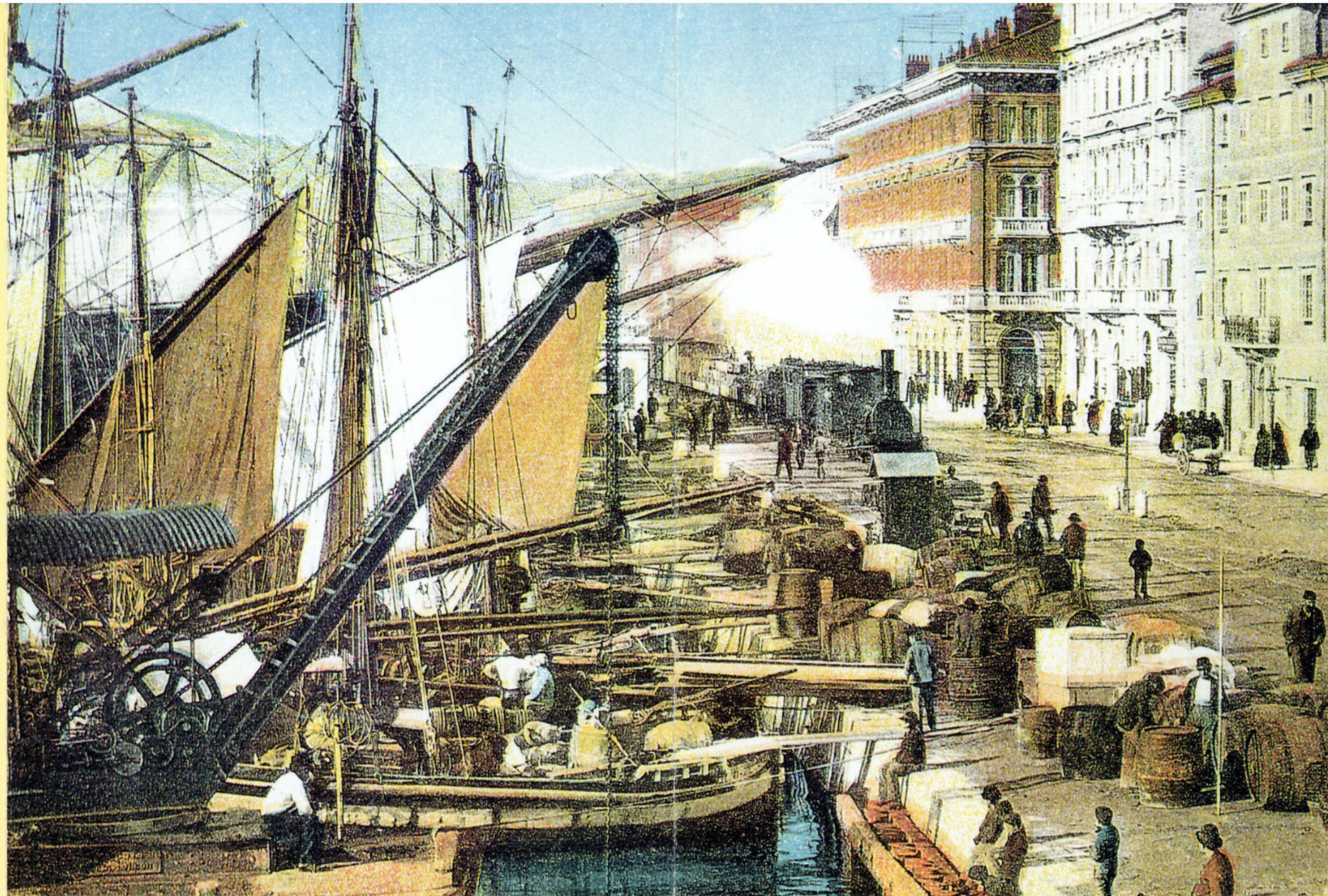

Ovu izložbu otvaramo na blagdan sv. Andrije Corsinija, čudotvorca, karmelićanina, biskupa Fiesole, koji je kao redovnik živio u 14. stoljeću i liječio bolesnike molitvama te blagoslovljenim kruhom i vinom. Zbog čudotvornih izlječenja papa Urban VIII. (17. stoljeće) proglasio ga je svetim. Štovanje sv. Andrije se brzo proširilo Italijom i zapadnom Europom, a danas se štuje i kao zaštitnik vinara te trgovaca vinom. U svojoj dugogodišnjoj tradiciji kršćanstvo je »stolno zajedništvo«, u kojem se blaguju kruh i vino, a promatralo se kao izričaj želje svog Utemeljitelja, da do svršetka svijeta bude nazočan među svojim sljedbenicima. U nastojanju da posadašnji tu činjenicu kršćani su, uz blagdan sv. Martina, bisk. (11. 11.) i sv. Vinka (22. 1.), razvili kulturu blagovanja kruha i vina, a koja o blagdanu sv. Andrije (4. 2.) dobiva svoju prirodnu zaokruženost. Na Martinje mošt postaje vino, na Vincekovo se blagoslivlje vinova loza da bi donijela ploda, a na Andraševu (Jandraševo, Draškovo) se blagoslivljaju kruh i vino kao Božji darovi koji označuju izobilje zemaljskog i nebeskog života.

IZLOŽBA IZ POVIJESTI VINSKE REKLAME NA KVARNERU

- Organizator izložbe:** DRŽAVNI ARHIV U RIJECI I
VINARIJA KATUNAR
- Za organizatora:** GORAN CRNKOVIĆ I ANTON
KATUNAR
- Postav izložbe:** GORAN CRNKOVIĆ
- Suradnici:** NANA PALINIĆ, MLADEN UREM,
ANDREA BARTULOVIĆ
- Oblikovanje:** MILJENKO GREGL I LASERplus
- Tisak:** TISKARA TARGA
- Tehnički postav:** KARMEN LAZAR, DŽEVAD GUŠIĆ
- Mjesto i vrijeme održavanja:** MUZEJ GRADA ZAGREBA
Veljača, 2003.

IZ POVIJESTI VINSKE REKLAME NA KVARNERU

Proizvodnja vina svakako se ubraja u kulturnu baštinu jednog naroda, pa je prema tome i dio domovinskog i zavičajnog identiteta. Promatrajući kulturu proizvodnje, trgovanja i konzumiranja vina upoznajemo sebe i svoj kraj. Podastrijeta izložba ima zadaću potaknuti istraživanje povijesti vinarstva u Primorju, te se nadamo da će to biti samo prvi korak u tom smjeru. Na izložbi je predstavljeno 6 cjelina – Oglasi iz raznih tiskovina, Etikete, Vinske karte, Prospekti, Diplome i Etikete Katunar.

Oglasi iz raznih tiskovina

Javno oglašavanje prodaje vina u tiskanim medijima u Rijeci, Sušaku i drugim gradovima kvarnerskog kraja započinje tek zadnjih desetljeća 19. stoljeća. Među brojnim trgovcima vinom, koji svoju robu nude putem novinskih oglasa i drugih tiskovina, najviše ih je podrijetlom iz srednje Dalmacije. Zamjetna je i brojna skupina prodavača vina s otoka Krka od kojih neki nude i izvorno krčko vino. Nakon tzv. vinske klauzule iz 1891. godine, kojom su se talijanska vina mogla uvoziti bez carinskih opterećenja, sve je više talijanskih trgovaca te jača ponuda stranih vina. Tomu je pogodovala i pošast peronospore koja je u zadnjem desetljeću zahvatila kvarnerske vinograde. No, riječko i sušačko tržište ostalo je ipak pretežito odano tradicijskim vrstama vina koja dolaze iz istočnojadranskog uzobalja. Nakon 1918. godine krčki i dalmatinski trgovci svoje oglase objavljuju gotovo isključivo u sušačkim tiskovinama. Riječka je zanimljivost da se prodaja odvijala mahom na samoj obali, na Fiumari ili na putničkoj obali, kako je navedeno u mnogim oglasima.

Većina izloženih oglasa objavljena je u riječkim i sušačkim tiskovinama, dnevnicima, tjednicima ili periodicima. Grafički su ta rješenja sukladna vremenu nastanka, a vrsnoćom dizajna otskaču reklame za zardarske likere, te smo ih zbog toga također uvrstili u ovu izložbu.

Etikete

Prema raspoloživim izvorima (privatne zbirke) prve etikete na vinskim bocama pojavile su se u nas počet-

kom prošlog stoljeća. I to, kako se čini, ponajprije na pjenušcima. Od naših izložaka svakako želimo svratiti pozornost na etiketu »Bašćanske vodice«, proizvođača Ivana Volarića iz Vrbnika, odnosno Baške iz daleke 1922. godine, čime ujedno slavimo mali jubilej: 80-tu obljetnicu prve poznate nam etikete pjenušca s otoka Krka. Ona, uz etikete »Vrbničke vodice« iz 1927, »Barkarske vodice« iz 1929 i »Vinodolske vodice« iz 1930 godine, svjedoči o tradiciji proizvodnje pjenušaca u Primorju.

Vinske karte

Iz vinske karte svakako možemo očitati i eno-gastro kulturu. Iz priložene karte vidljivo je da se nude vina različitih godišta (naravno, i cijena ovisi o godištu), a što je danas rijetko u našoj ugostiteljskoj ponudi.

Prospekti

S nekoliko priloženih prospekata (Ivana Volarića) želimo prikazati da se turističko gospodarstvo od samih začetaka temeljilo i na vinarstvu, odnosno ukazati da seoski turizam ili turizam općenito, oslonjen na lokalni poljoprivredni proizvod, ima svakako dugu povijest.

Diplome

Da su »Boduli« dobivali priznanja za svoja vina pokazatelj su i ove diplome iz Pariza, Zagreba, Ljubljane i Beograda.

Etikete Katunar

Premda se ne može govoriti o povijesti, želimo pokazati i dvanaestogodišnji kontinuitet proizvodnje vina u našoj vinariji, čime smo se svrstali uz bok desetak prvih privatnih proizvođača vina u Hrvatskoj.

